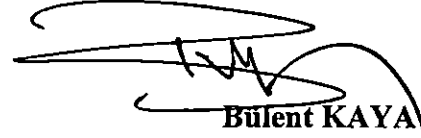

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Engelliler, fert olarak ve toplumsal olarak üzerinde çalışılması gereken önemli bir konu başlığıdır. Ülkemiz genelinde milyonlarca engelli vatandaşımız ve aileleri göz önüne alındığında engellilik, doğrudan ve dolaylı olmak üzere tüm vatandaşlarımızın ortak ve siyaset üstü bir meselesidir.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü münasebeti ve her birimizin bir engelli adayı olduğunu unutmadan ülkemizdeki engellilerin sayısını, kategorizasyonunu, sorunlarını vb. hususları göz önüne alıp nitelikli çalışmaların yapılarak mevcut durumlarını tespit etmek ve iyileştirmek, konuya ilişkin güncel ve sağlıklı verilere ulaşmak, kapsayıcı politikalar oluşturmak gayesiyle araştırma ve kamuoyunu aydınlatmak için Anayasamızın 98. Maddesi ve TBMM İktüzüğü'nün 104. ve 105. maddelerine dayanarak Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. 05.12.2023

Bülent KAYA
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE:

Unutmamak gerekir ki her birey bir engelli adaydır. Bu hassasiyetle politikalar üretmek ve toplumda dezavantajlı durumda olan engellilerimizin dertlerine çözüm üretmek, en asli vazifelerimizdendir. Nitekim ülkemizde engelliler ve aileleriyle birlikte milyonlarca vatandaşımız doğrudan veya dolaylı olarak engelliler meselesinin muhatabıdır. Engelli vatandaşlarımız; ülkemize, ancak kısıtlı imkanlarla katkı sağlayabilmekte, arzu ettikleri düzeyde topluma karışmamakta ve hayatın her alanında çeşitli zorluklar yaşamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti, Anayasamızın 2. Maddesinde belirtildiği üzere: “...sosyal bir hukuk devletidir.” ilkesi ve kanunlarımızın genel amacı olan “*zayıfların korunması ve sosyal adalet anlayışı*” ilkeleriyle birlikte tüm mevzuatlar, dezavantajlı vatandaşlarımızı korumak saikiyle ihdas edilmeli ve edilmektedir.

Ülkemiz genelinde engelli bireylerin il bazında dağılımını tahmin eden son araştırma **"2011 Nüfus ve Konut Araştırması"** dır. Mezkur araştırma kapsamında; ADNKS'den (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi) elde edilemeyen verileri il düzeyinde sağlamak amacıyla 3 Ekim-31 Aralık 2011 tarihleri arasında, örnekleme yöntemiyle seçilmiş sayım bölgelerindeki yaklaşık 2,2 milyon haneyle ve tam sayım yöntemiyle kurumsal yerlerde bulunan tüm kişilerle yapılmıştır. 2011 yılında TÜİK tarafından gerçekleştirilen Nüfus ve Konut Araştırmasıyla Türkiye genelinde hane halklarının yaklaşık %13'ünden ve yaklaşık 9 milyon vatandaşın bilgi derlenmiş ve Temmuz 2013'te yayınlanmıştır. Bu çalışmaların üzerinden 10-12 yıl geçmiş olmakta ve değişen engellilik tanımı ve sınıflandırma sistemleri sebebiyle mezkur veriler güncel olmamanın yanında ülke genelinde net ve tam anlamıyla kapsayıcı bir veri elde edilememiştir.

Birleşmiş Milletler bünyesinde çalışan ve sayımlar ile araştırmalar için engellilik soru seti geliştiren **"Washington Grup"** önerileri temel alınarak **Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü** tarafından hazırlanan ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından geliştirilen İşlevsellik, Engellilik ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırılması (ICF) ile de uyumlu bir şekilde geliştirildiği söylenen bu soru setlerinden faydalansa da yalnızca elimizdeki net sayısal veri; **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı** uhdesinde Engelli Sağlık Kurulu Raporlarını esas alan **"Ulusal Engelli Veri Sistemi"** tarafından sağlanmaktadır. Ulusal Engelli Veri Sisteminde kayıtlı ve hayatta olan engelli sayısı; 1.414.643'ü erkek, 1.097.307'si kadın -ağır engelli 775.012 vatandaş- olmak üzere 2.511.950 kişidir. *(Engelli Sağlık Kurulu Raporu almak için yetkili hastanelere başvurmamış ve hizmet almak için devletle temasa geçmemiş bireyler hariç)*

Özetle, yukarıda zikredilen veriler ışığında, en kısıtlayıcı parametreleri baz alsak dahi engelli vatandaşlarımız toplumun ciddi bir kesimini oluşturmaktadır. Engellilerimizin mevcut durumunun tahlili, sorunlarının tespiti ve akabinde çözüm için gereken politikaların üretilmesi gayesiyle Meclis Araştırması açılması önem arz etmektedir.